

Milý strýko Sally, žijem dnes v očakávaní ďalšieho rozhovoru s Willym. Ak k nemu dôjde, dúfam, že budem môcť kuriéra ešte jeden podržať, aby mohol výsledok tohto rozhovoru zobrať so sebou.

Keď aj pred sebou vidíme ranné zore lepšej budúcnosti, nesmieme zabúdať, že až dotedy, kým uvidíme prvé slnečné lúče, visia ešte nad našimi hlavami ťažké búrkové mraky. Prosím Vás a všetkých priateľov, aby ste takto poňмали problém s Willym a urobili všetko, aby nás tieto búrky nezničili skôr, než zase vyjde nad nami slnko.

Ďakujem Vám ešte raz za všetko a zostávam s hlbokou úctou

Vaša G.

Yad Vashem, Jeruzalem, M 20/93

22.

1943, september 1. G. Fleischmannová v liste Salymu Mayerovi píše, že pokračujú rokovania o zastavení transportov do Terezína a z tohto geta do Osvienčimu, ako aj o zastavení vraždenia v Poľsku.

Vec: Willy

V piatok 27. augusta t.r. boli obnovené rokovania, o ktorých výsledkoch Vám podávam správu.

V úvode W. oznámil, že o svojom prísľube prijať návrh z 10. mája t.r. musí znova hovoriť so svojim šéfom, lebo vzhľadom na novú časť zmeny situácie, v ktorej sa so svojou rodinou nachádza, musí si najprv u svojho šéfa zistiť, či naďalej platí prijatie návrhu.

Na to som mu oznámila, že moji priatelia za hranicami ma informovali, že s vďakou potvrdzujú prijatie návrhu a sú ochotní poskytnúť vyžadované finančné prostriedky, avšak za týchto podmienok:

1/ Úplné zastavenie transportov, vrátane Jakob-Stadt²⁶² a osôb, ktoré sa ešte nachádzajú v Ríši.²⁶³

2/ Zastavenie Rezichach²⁶⁴ v Poľsku a bezpodmienečné zachovanie životov tamojších Jehudim.

²⁶² Vrátenie transportov do Terezína a z Terezína.

²⁶³ Židov z európskych štátov.

²⁶⁴ Zastavenie vraždenia.

3/ Schválenie rozsiahlejších pomocných opatrení pre osoby v Poľsku a to pod kontrolou Medzinárodného Červeného kríža. Utvorenie jednej z tých ústredných a pobočných úradovní, pod ktorých záštitou sa majú pomocné akcie uskutočňovať. Túto pomoc by bolo treba uskutočniť v troch formách:

a/ kolektívna pomoc vo forme potravín, žatstva a liekov

b/ individuálna pomoc konkrétnym adresátom

c/ povolenie riadenej poštovej prevádzky

4/ Povolenie výjazdu a tranzitu takým osobám, ktoré majú zahraničné dokumenty, ako napr. cieľové vízum, pas alebo event. tranzitné víza. Toto želanie sa vzťahuje nielen na Jehudim v Poľsku, ale na všetkých Jehudim na celom území Raschach.²⁶⁵

5/ Povolenie určitých možností kontroly dodržiavania dohôd.

Teraz by som Vám chcela oznámiť Willyho pripomienky, resp. jeho postoj k jednotlivým bodom.

Ako som už spomenula, W. môže naše návrhy prevziať iba s tým, že ich postúpi ďalej, nakoľko si musí zadovážiť nové schválenie svojich šéfov a preto sa môže k jednotlivým bodom vyjadriť iba nezáväzne.

K bodu 1: Ťažisko by bolo treba položiť na Zorfatti a Nachbar-Azaroth,²⁶⁶ lebo tam jestvuje najvyššie akútne nebezpečenstvo; naproti tomu perzekúcie v Maďarsku v súčasnosti zoslabli.

Pokiaľ ide o Jakob-Stadt, táto otázka by sa mala riešiť oddelene, nakoľko Willyho šéf pôvodne odmietal zahrnúť do plánu tak Jakob-Stadt, ako aj osoby nachádzajúce sa v Ríši.

K bodu 2: Povedala som W. všetko, čo o Poľsku viem. Na to odpovedal, že veľa vecí pozná, hoci nepozná všetko to, čo som mu oznámila ja.

Teraz Vám odovzdávam jednu správu a celkom osobitne Vás musím poprosiť, aby ste s ňou narábali maximálne diskretne:

Na začiatku deportácií mal Willyho šéf rozhodujúce slovo v otázkach deportácií na celom území Raschah.²⁶⁷ Avšak koordinovaná skupina pre samotné Poľsko nebola jeho šéfovi podriadená a preto mala v celom Poľsku neobmedzenú moc. Pri našich predchádzajúcich rozhovoroch preto W. nemohol pre Poľsko nič pevne prisľúbiť, pretože by si na to musel najprv zadovážiť osobitné splnomocnenie. Táto koordinovaná skupina bola

²⁶⁵ V celej Európe.

²⁶⁶ Na Francúzsko a susedné štáty.

²⁶⁷ Na území celej Európy.

nedávno rozpustená a jeho šéf už podnikol cestu oblasťou Poľska, ktorá je teraz podriadená jeho právomoci.

Wilymu sa preto zdá možné, že by sa naše želania ohľadne Poľska mohli aspoň čiastočne splniť.

K bodu 3: Pokiaľ ide o pomocné akcie, mal by W. určité pochybnosti, či by bolo možné vymôcť povolenie úradovne Medzinárodného Červeného kríža; možné by však bolo dosiahnuť zriadenie úradovní nemeckého Červeného kríža.

Podala som mu kompromisný návrh, že by azda bolo možné k týmto nemeckým úradovniam povoliť delegáta Medzinárodného Červeného kríža.

K bodu 4: K tomuto bodu mal W. najväčšie výhrady a okamžite sa vyjadril, že muži v brannom veku vôbec neprichádzajú do úvahy. Vyslovoval sa za kompromis, podľa ktorého by azda bolo možné povoliť vycestovanie a tranzit starším ľuďom, ženám a deťom.

K bodu 5: Plné porozumenie má W. pre to, že si želáme určité záruky a aj o tomto bode bude hovoriť so svojím šéfom.

Gisi

Yad Vashem, Jeruzalem, M 20/93

23.

1943, september 1. Bez adresáta. G. Fleischmannová píše, že pracovná skupina sa usiluje zachrániť deti, ktoré v koncentračných táborech stratili rodičov. Žiada okamžitú pomoc, aby mohli deti prepašovať do Maďarska.

Vec: Zriwahl

Uprostred našich veľkých starostí a stálych obáv usilujeme sa neochvejne o dielo záchrany. Táto činnosť významne zväčšuje nebezpečenstvo našej práce a musíme rátať aj s prehrami. Napriek tomu pracujeme neochvejne ďalej, o čom Vám chcem podať stručnú správu.

Z mojej poslednej správy viete, akým spôsobom a s akým nebezpečenstvami a ťažkosťami sa musia záchranné akcie robiť. Počet väzňov neprestajne stúpa; zatiaľ ich asi 700 prišlo do Maďarska. Ich počet bol istotne vyšší, avšak zo začiatku sme nemali vôbec žiaden prehľad, takže ani len približne nevieme, koľko väzňov sa k nám vtedy dostalo.